

Una novel·la que indaga sobre la literatura

Les frases

“Sempre he estat reticent a situar els llocs dels meus llibres, però he descobert que quan parles amb més profunditat és quan et bases en detalls palpables”

“He escrit més que mai una obra de ficció, procurant que llenguatge i anècdota col·laborin en el mateix propòsit de construir un ambient i produir un impacte”

“No podem atrapar el temps, i la missió de l'art és intentar que alguna cosa romangui, però fent-ho no aconseguim sinó certificar la pèrdua, el temps passat”

“És una novel·la de desaparicions, però també una indagació sobre la literatura, sobre com l'escriptor intenta ordenar el caos, en el seu propi procés de dol”

absències

Josep Maria Fonalleras assegura que mai no li havia costat tant explicar un llibre seu com aquest ■ MANEL LLADÓ

hores en la narració, en un poderós joc de miralls sostingut pel paral·lelisme de les vivències, però sobretot per les simetries del llenguatge mateix, que conflueixen en una elaborada reflexió sobre la creació literària. Que ningú no s'espanti, però, perquè Fonalleras assegura que amb *Climent* ha escrit la seva obra més autènticament de ficció, “procurant que llenguatge i anècdota col·laborin en el mateix propòsit de construir un ambient, de produir un impacte”. Així i tot, assegura

que cap altra vegada no li havia resultat tan difícil explicar un llibre seu. “Alguns primers lectors m'han dit que és una ‘comèdia desolada’ o ‘una història deambuladora’, perquè hi ha la mort i hi ha el viatge, i és en efecte una novel·la sobre la pèrdua i la desaparició, i sobre la pietat i la commemoració, però també una indagació sobre la creació literària, sobre com l'escriptor intenta ordenar el caos, en el seu propi procés de dol. Les diferents veus del llibre donen voltes sobre el

mateix, sobre allò que podem i com pot reflectir-ho la reflexió artística. No podem atrapar el temps, i la missió de l'art és intentar que alguna cosa romanqui, però fent-ho no aconseguim sinó certificar la pèrdua mateixa, constatar que el temps ha passat.” En aquest procés hi té un paper fonamental la sèrie de retrats que el pintor suís Ferdinand Hodler va fer de la seva amant moribunda, uns dibuixos que obsessionen els personatges tant com la tomba romana de Keats, els retrats

de difunts o l'agonia d'una mare real. Intentar fer literatura del sofriment dels altres planteja un conflicte moral que també es fa explícit en la novel·la.

Ja és coneguda la fixació de Fonalleras per la justesa de les paraules, la seva convicció que s'hauria de suprimir tot allò que no fos imprescindible per armar un “artefacte de sentit”. A *Climent*, però, ha concedit un protagonisme nou als personatges i als llocs. “És allò que Passolini va fer notar a Bassani, que en els seus primers llibres ocultava la Ferrara real amb una simple F. Els personatges són de Ferrara, va dir-li, però l'autor bé podria pertànyer a una altra ciutat que es diu F. És a dir, es planteja l'adequació entre un món fet de paraules i un univers real”. A *Climent*, doncs, s'hi fa present, molt present, Roma, i també París, Barcelona, Girona i alguns paisatges de Mallorca, a diferència dels seus altres llibres, en què les localitzacions eren abstraccions de llocs. “Sempre havia estat reticent a situar l'escenari dels meus llibres, però he descobert que quan parles amb més profunditat, fins i tot conceptualment, és quan et bases en detalls molt concrets i palpables.” Són igualment concrets els noms d'alguns personatges (Sunyer, Pep, Modest, Leo, Lluís Muntada), recognoscibles per qualsevol lector familiaritzat amb l'entorn de Fonalleras. Però el joc d'identificacions, tot i ser legítim, és ben poc rellevant: ancoratges en el real per transcedir-lo, alternant la trivialitat amb la transcendència, Shakespeare amb Luciano Tajoli, Roma amb el Lidl. “Malimento de les banalitats”, dirà *Climent*, i Fonalleras hi afegeix: “No hi ha cap retrat fidedigne, però m'interessa aferrar-me a una noció fidedigna de la realitat per fer amb més eficàcia el salt a un altre món.” ■

Els cinc alcaldes, en la presentació d'ahir al migdia al Centre Cultural Sant Cugat ■ ACN / MAR MARTÍ

Amics de la faràndula

S'alien els teatres de Vic, Sant Cugat, Manresa, Viladecans i Granollers

Jordi Bordes
SANT CUGAT DEL VALLÈS

L'Atlàntida de Vic, l'Atrium de Viladecans, el Kursaal de Manresa i els teatres auditoris de Sant Cugat i de Granollers són els cinc primers socis de l'associació Els Teatres Amics. “Tot i que ens agrada molt la proposta cultural de la capital, hi ha vida cultural fora de Barcelona”, explica l'alcalde de Sant Cugat del Vallès, Mercè Conesa, per exemplificar el que pretén demostrar aquesta entitat, que treballant junts poden disposar de millors ofertes i d'oferir un servei més acurat al públic. El 2012, els cinc teatres junts van generar un pressupost de 8,6 milions (superior al del TNC, per exemple, amb una despesa en programa-

ció de 8 milions. Un 53% del finançament va ser a partir de lloguers de sales i de venda d'entrades. Un 34%, d'aportació municipal, i un 11%, d'altres institucions. Quant a públic, els cinc equipaments van sumar aquest 2012 fins a 219.984 espectadors (amb un 76% d'ocupació). Si se suma el nombre total d'usuaris (es desenvolupen altres activitats a més de l'estrictament escènica) la xifra puja fins als 409.713.

Per l'alcalde de Viladecans, Carles Ruiz, la nova associació advoca per una mena de “federalisme escènic”, ja que integra teatres de municipis de diferents colors i amb una tipologia variada. L'objectiu és que l'entitat aculli nous socis, tot i que fins ara tots ells disposen d'un cert organisme autònom. Valentí Junyent, de Manresa, advoca per la “Catalunya ciutat”: a través del món local ha crescut el país. ■

